

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

Codul bunelor maniere pentru toate vârstele.

- Ed. a 3-a, rev. - București: Editura Călin, 2009

Bibliogr.

ISBN 978-973-7661-10-4

395

CODUL BUNELOR MANIERE

- pentru toate vârstele -

ediția a III-a, revizuită și adăugită

© Editura Călin

Editura Călin este marcă înregistrată

Ediție realizată de Eugen Mihăescu

Coperta – Emanuel Cernescu

Tehnoredactare – Călin Mihăescu

Editor – S.C. 5 M Exim SRL – Editura Călin

București, sector 6, Drumul Taberei nr. 120

www.edituracalin.ro | e-mail: edituracalin@gmail.com

Editura Călin

Pietrele de temelie ale buneicuviințe

„Te rog!” și „Mulțumesc!”	5
Arta bunelor maniere pentru copii	6
Penibiliz care-și descarcă furia	8
Un calmant garantat – scuzele	9
Nefericirile celor care dau bani cu împrumut	10
Un elefant în magazinul de cristaluri	11
Complimentele mele!	13
Laude pentru lideri	13
A critica și a fi criticat	14
Maniere dansante	15
Musafiri neașteptați?!	16
Mâncatul în public	17
Minciuni necesare și onorabile	18
Plată cu ștaif	19
Cum să punem întrebări	20
Cadourile sau mersul pe o funie de mătase	20
Arătătorul buclucaș	22
În vizită la un om cu câine în casă	22
Jurnalul intim – o cetate inexpugnabilă	23
Gâlcevile altora	24
Despre căpcăuni și „tratarea” musafirilor	25
Fumatul, acasă și în lume	26
Înjurătura cu înlocuitori	27
Mama cu pruncul	28
Maniere cu apă și săpun	28
Pantofii, bocancii și alte încălțări	29
„Reparații” în văzul lumii	30
Oh, ce greșos!	31
Locul secret	31
Batista, nasul și strănutul	32
Urechi mari, urechi mici	33
O privire fixă	34
Scobitoarea exilată	34
Somn sau plictiseală?	35
Relațiile cu vecinii	35
Maniere pe șosea	36
Cel care cumpără, cel care vinde	37
În aer liber	38
La masa de joc	39
O ieșire în străinătate	39

Salutul	41
Conversați, vă rugăm!	42
Cum se fac prezentările	43
Strângerea și sărutarea mâinii	44
Rezolvarea corespondenței. Era e-mail-ului	45
Un personaj nelipsit – telefonul	47
Singur în mulțime	47
În mijlocele de transport în comun	48
În mașina personală	49
Ținuta de fiecare zi	49
Vizitatori și vizitați	51

E ora mesei!

Învățăturile francezului Brillat-Savarin	56
Maniere cu Păstorel	57
Reguli privind masa, mesenii, servirea	58
Masa împodobită cu musafiri	65
Copilul la masă	67
Ce și cum mâncăm?	68
Sfaturi pentru a mânca bine și cu folos	70

Lecții de viață

Situații delicate în prietenie și în afara ei	73
Despre existența în doi	77
Cum să-i câștigați pe oameni	78
Dacă veți ajunge șef	79
Cu tact psihologic, despre atenție	81
Cum să ne reinventăm, cum să ne reîncărcăm	82
Și totuși, maniere cu semnul întrebării?	84
Învățăturile unui pătit	86
Cel mai naturist medicament din lume	87

Slăbitul – stil și obsesie a lumii moderne?

Nu vă sfițiți, alegeți!	89
Câteva regimuri de slăbit devenite clasice	91
Ce spun naturiștii	95

Maniere cu noi înșine

Trăiește și ia aminte!	97
------------------------	----

<i>Special, din viața unui om adevărat</i> Codul lui Zinoviev	102
--	-----

Când copilul e mic, fii educatorul lui;
când e mare, fii fratele lui.

Proverb orientat

Pietrele de temelie ale bunei cuviințe

-din învățăturile unui englez manierat-

**Totul începe nespus de simplu, de la „Te rog!”
și „Mulțumesc!”**

Toate ghidurile de bune maniere - și mai cu seamă cele din lumea anglo-saxonă - arată că nimic din ceea ce privește relațiile dintre oameni nu poate începe fără expresia „te rog” și nu se poate încheia fără cuvântul „mulțumesc”. Aici, în aceste cuvinte banale și la îndemâna oricui, se găsesc rădăcinile bunei-cuviințe, chestiune pe care educatorii, pedagogii de pretutindeni, o știu, și încă foarte bine, nu de sute, ci de mii de ani.

Situație regăsită, și bine imprimată adesea, chiar în structuri și ticuri lingvistice.

Dăm aici ca exemplu unul dintre cazurile întrutotul relevante - limba engleză - unde însuși modul de funcționare al acesteia în rostirea curentă impune vorbitorului să fie politicos. Se zice că în engleză nu poți da nici măcar un simplu ordin fără să te gândești la formulele „mulțumesc” sau „te rog”. Această situație este, desigur, urmarea unui îndelung exercițiu de comportare civilizată, de relații inter-umane îndelung normate, îndelung reglementate, între oamenii unui popor care poate afirma cu mândrie că este o nație de gentlemeni.

Prevenitor, englezul mai spune că, totuși, oricât ne-am dori noi, cuvintele nu înseamnă totul, simpla rostire a lor fiind, uneori, „aproape de insultă”. Mai este nevoie, deci, de încă ceva, care să „ungă” și să bandajeze aceste cuvinte și relații aflate, iată, în situația de a se defecta iute și fără prea serioase cauze.

Bunele maniere includ, neapărat, nu numai tonul spuselor, ci și atitudinea celui care se adresează cuiva, a celui care se relaționează sau încearcă să se relaționeze. Astfel, un ins bine crescut, politicos, va avea întotdeauna o atitudine din care va reieși, de pildă, că lui „omenirea nu-i datorează nimic”. Se înțelege că nu-i datorează nimic nu numai omenirea, dar nici cel cărui i se adresează.

Arta bunelor maniere pentru copii

O îndatorire fundamentală a părintelui este să-și pregătească fiul sau fiica pentru a face parte din societate și a se armoniza cu ceilalți oameni. Încă din primii ani de viață, copilul trebuie obișnuit cu bunele maniere, chiar și pentru faptul că astfel îi va fi mai ușor să conviețuiască în societate și să reziste celor mai dificile momente. Această devreme obișnuire cu manierele va duce, fără îndoială, la un real confort psihic, în primul rând pentru copil și părinții săi, dar și pentru cei care intră în contact cu micul cetățean. Este vorba, deci, despre un mare, foarte mare câștig.

După cum se știe, copiii se bucură, întotdeauna, necondiționat, de aprecierea și bunele gesturi ale maturilor. Este un certificat acordat în alb, de care nu se va abuza în nici o împrejurare și sub nici o formă, iar părintele trebuie să fie mereu conștient, mereu alertat în legătură cu acest lucru. Nimic mai dizgrațios, mai neplăcut pentru toți cei din jur, și mai jenant pentru părinți, decât un micuț care pare a nu avea nici o regulă în ceea ce face, nici o normă în exercitarea voinței sale, în afară de bunul plac.

Se zice că proastele maniere ale copilului aparțin, de fapt, părinților săi. Situația este tot atât de valabilă, surprinzător, și în cazul câinilor, care-și copiază incredibil de bine stăpânii, preluându-le acestora manierele, în totalitate și fără nici un fel de discernământ, se înțelege.

Este o greșeală foarte mare ca fiul sau fiica dumneavoastră să se creadă buricul pământului. Nu așa îi veți dezvolta perso-

nalitatea, chit că-l pregățiți, să zicem, pentru capitalism și economia de piață, pentru libera concurență și libera inițiativă. O personalitate puternică va fi cea a unui om bine integrat în societate, armonios cu cei din jur, sigur pe el, dar, în același timp, tolerat și acceptat cu ușurință și seninătate de cei în mijlocul cărora trăiește și muncește.

Și toate acestea încep cu situații și evenimente simple, cu un foarte lung șir de întâmplări din viața de zi cu zi. Foarte jenant este, de pildă, atunci când cei mici dovedesc indiscreție față de persoane străine, asemenea situație fiind deranjantă chiar și pentru dumneavoastră, cei din familie. După cum, la fel de neplăcut este ca un copil să întrerupă, tam-nisam, conversația adulților. Iată doar două situații care, nu o dată, spun totul nu numai despre „cel mic”, dar și despre noi, cei un pic mai mari, desigur, și care avem niște responsabilități.

Pentru a face ca un puști, care se crede centrul Universului, să devină un copil politicos, cea mai bună soluție este chiar „interesul trufaș, exagerat, al puștiului față de sine”. Să facem, deci, ca tot ceea ce-și dorește, să obțină numai apelând la bunele maniere. Ori de câte ori puștiul va face uz de un comportament inadecvat, dorințele nu îi vor mai fi îndeplinite. Astfel, el va fi lesne, sau aproape lesne, de corectat, de adus pe calea cea bună, totul fiind o chestiune de timp, dar și de consecvență din partea celui care educă.

Englezii susțin că politețea trebuie introdusă în comportamentul copiilor încă înainte de a împlini 5 ani. Peste această vârstă, educatorului îi va fi, fără îndoială, mult mai greu, fie el părinte sau chiar specialist în pedagogie. Până la 5 ani este, însă, mai ușor, mult mai ușor, știut fiind că, în cei dintâi ani ai săi, mica ființă omenească este puternic înclinată spre imitație. După primii 6 - 7 ani de viață, copilul va avea deja însușite, deja internalizate, niște comportamente pe care cu greu și le va schimba, chiar și în cazul în care presiunea celor din jur va fi foarte mare. Este de dorit ca în textura acestor comportamente, ca în aceste tipare de comportament să fie cuprinse deja și ceea ce societatea cunoaște sub numele de **bune maniere**.

Prin urmare, atenție mare în ceea ce privește comportamentul în familie în perioada cât copilul are sub 5 - 6 ani. Dacă dumneavoastră veți înjura, așteptați-vă ca și cel mic să înjure, dacă dumneavoastră veți mânca fără nici un fel de maniere, la fel va face și copilul, chiar va batjocori mâncarea dacă, cumva, se va supăra.

Englezul, adică omul pe care-l știm manierat, spune că, de fapt, dumneavoastră cereți prea mult unui copil atunci când vă purtați urât cu el, în timp ce lui îi impuneți, adeseori cu maximă fermitate, să se poarte frumos, politicos, manierat.

De reținut de către cei mari: **E necesar să fie tot atât de politicoși cu un copil ca și cu un om mare.** Copiii trebuie tratați asemenea oamenilor maturi. Din acest motiv, elevilor din clasele mari, din școlile de altădată, li se spunea, în orice moment al adresării, domnule. Se admit următoarele diferențe: adulților le este permis să critice și să corecteze.

Concluzia englezului, pe care, indiscutabil, trebuie să ne-o însușim - tabloul comportamental al copilului depinde, aproape fără excepție, de cât de educați, de cât de manierați sunt părinții. Se pare că, în ceea ce privește bunele maniere, buna conviețuire, relațiile dintr-o familie, copiii sunt „trădători”. Comportamentul lor va depune mărturie, fără drept de apel. Ei se devoalează primii, cu toată inconștiența, cu toată ingenuitatea specifice vârstei. Dar nu ei sunt vinovații, desigur.

Penibilii care-și descarcă furia

Un om care și-a ieșit din fire este un adevărat spectacol, foarte neplăcut, dar cu toate trăsăturile unui spectacol. Mai ales ale unui jalnic. Întrebare - se poate evita un asemenea spectacol? Răspunsul l-a dat nu un englez, ci un celebru grec din vechime - Platon. Marele filosof din Antichitate a făcut, în acest sens, un joc de cuvinte ce ne duce cu gândul la un echilibru deplin: „Fiecare om ar trebui să fie cât mai pătimaș cu putință și, deopotrivă, cât mai temperat.”

La rândul său, englezul H. Nicholson este de părere că, pe lumea aceasta, doar câteva lucruri sunt mai ridicole decât „vărsarea nervilor”. Încercați să vă imaginați, încercați să vă amintiți cum v-ați comportat ultima oară când ați avut o criză de furie. Cât de lipsit de logică, dar și de rațiune, în general, ați fost atunci. În caz că nu reușiți să vă detașați de persoana și personalitatea dumneavoastră, vă sfătuim să observați un ins furios - bărbat sau femeie - dintr-un cuplu care merge pe stradă și se ceartă.

Suntem siguri că altădată vă veți gândi îndelung înainte de a da frâu liber nervilor, chiar și în intimitate, nu numai pe stradă.

Și nu uitați: în civilizația noastră europeană, cineva care își iese din fire poate fi lesne disprețuit de ceilalți. Și chiar este. În câteva clipe devine, în ochii celorlalți, cu mult mai pipernicit decât și-ar putea închipui și orice soclu sau statuie ar avea, acestea se vor năruși rapid.

Un calmant garantat - scuzele

Când vine vorba despre scuze, englezul, adică omul bine manierat, spune că acestea sunt printre lucrurile cele mai folosite ce trebuie învățate de orice om, indiferent de condiția lui socială sau de împrejurări.

Scuzele nu sunt nicidecum un gest ce trădează slăbiciune, precizează englezul. Dimpotrivă, scuzele vor fi întotdeauna la îndemâna celor puternici, puternici la suflet și în gândire, a celor în stare să admită că au și greșit. Se înțelege că nu-i este nimănui ușor să recunoască faptul că a greșit, că pentru o fracțiune de secundă, chiar și pe durata unei clipe, trebuie să se declare învins.

Încă o precizare: **scuzele trebuie prezentate imediat și cu toată convingerea.** Altfel, scuzele pot amplifica și mai mult disconfortul celui față de care am găfărit.

De reținut: scuzele aduc pacea între oameni și au efect bi-

nefăcător, atât asupra stării de spirit, cât și a... nervilor.

Nefericirile celor care dau bani cu împrumut

Există o vorbă de duh pentru a acoperi ceea ce, de fapt, este o hoție în bună regulă - lucrurile nu se fură, ci se împrumută.

Regulile privind bunele maniere prevăd, de exemplu, că nimic nu se împrumută fără a cere permisiunea. Înțelegerea între cel care ia cu împrumut și cel care dă cu împrumut trebuie să fie cât se poate de clară. Și cât se poate de amiabilă. Cei doi parteneri trebuie să opereze, întotdeauna, cu aceleași principii sau standarde. Altfel, împrumutul are în el ceva dubios, dacă nu cumva este chiar incorect.

Bine de știut: un lucru împrumutat trebuie înapoiat la termenul stabilit, în cele mai bune condiții și, firește, în cea mai bună stare. Altfel se ajunge, fără doar și poate, la cunoscutul „dai, n-ai” și la „ia nu da, și-ai să vezi cum ai”. Sau, pentru că suntem în domeniul manierelor englezești, să-l cităm pe Shakespeare care, în „Hamlet”, prin eroul său Polonius, spunea: „Să nu iei și nici să nu dai cu împrumut”.

Una dintre cele mai sensibile chestiuni în domeniu este, desigur, împrumutul de bani, banii fiind un bun universal întotdeauna foarte tentant, după cum prea bine se știe.

Referindu-se la acest subiect, englezul cel sfătos și manierat precizează că vei avea, desigur, mai puține probleme dacă nu dai cu împrumut, decât dacă dai, deoarece, nu o dată, recuperarea banilor se face cu dificultate. Și nu neapărat din pricina relei voințe a celui pe care l-ai împrumutat, ci adesea din cauza împrejurărilor, a meandrelor vieții de zi cu zi. În legătură cu acest subiect există și o străveche zicere: Dacă vrei să-ți pierzi un prieten, împrumută-l cu bani!

Deci, potrivit **părerii englezului întotdeauna manierat, nu este indicat să dai bani cu împrumut.** Totuși, dacă nu ai încotro, se recomandă să împrumuți doar atâta cât nu te afectează prea grav din punct de vedere financiar. Iar pentru liniștea

completă a ta, ți se recomandă să consideri suma împrumutată ca fiind pierdută și, dacă se poate, să-ți iei gândul de la ea. Așa se face că, atunci când îți va fi înapoiată, vei avea bucuria primirii unui adevărat cadou, și încă unul în bani cash.

Dacă suma dată cu împrumut este foarte mare, surprizele și neplăcerile pot fi și ele, de asemenea, importante, mai ales pagubele. Uneori acești bani pot fi cu adevărat pierduți, dezastul dovedindu-se total, deoarece e posibil ca persoana căreia i-ai dat banii să te evite mai apoi, și chiar să se prefacă a nu te mai cunoaște. Frânturi rupte din viață, desigur.

Ce recomandă englezul manierat în condițiile în care dumneavoastră luați bani cu împrumut? **Să înapoiți toată suma odată, la termen, desigur, până la ultimul bănuț, firește, și să vă manifestați, neapărat, recunoștința față de cel care v-a creditat.**

Poate că numai așa ușa creditorului va mai fi deschisă, pentru dumneavoastră, și altădată, deși nu e bine să faceți abuz. Fiecare își are, fără îndoială, socoteli proprii cu banii de care dispune.

Un elefant în magazinul de cristaluri

Iată o situație cât se poate de delicată: mergeți într-o vizită și stricați ceva. Sau alta: vă urcați în mașina cuiva, invitat fiind, și murdăriți sau deteriorați o porțiune sau un accesoriu. Ce faceți, cum procedați ca să ieșiți cu fața curată din asemenea situație? Răspunsul e simplu - reparați stricăciunea, dacă asemenea operațiune vă e la îndemână, sau plătiți ceea ce ați deteriorat. Și într-o situație, și în alta, vă cereți scuze și declarați că rămâneți îndatorat. Vorbiți cât mai frumos posibil și, în cele din urmă, vă veți simți bine nu numai dumneavoastră, ci și păgubitul. Vorba dulce, mult aduce. Se știe doar, și nu de ieri, de-alaltăieri.

Englezul cel manierat spune că nu e bine să tăinuți o stricăciune pe care ați făcut-o fiind într-o vizită, într-un hotel, la o petrecere sau chiar unui obiect împrumutat. Regula zice că nu e

bun nici un fel de ocoliş şi că, în mod cu totul onest, trebuie să anunţaţi posesorul, să reparaţi, să curăţaţi sau să plătiţi paguba. Când e posibil, înlocuiţi obiectul deteriorat. E o treabă aproape întotdeauna la îndemână şi care probează, fără doar şi poate, bun simţ. Cel păgubit nu va uita gestul reparator.

Dacă se întâmplă ca paguba să fie mare şi să nu o puteţi suporta din veniturile dumneavoastră, se recomandă să înapoiaţi, totuşi, proprietarului obiectul în starea în care se găseşte, încercând să găsiţi o rezolvare a incidentului pe cale amiabilă. E posibil, nu de puţine ori, ca posesorul obiectului împrumutat şi deteriorat de dumneavoastră să-l poată repara sau să încerce să-l valorifice.

Manieratul şi experimentatul englez zice că dacă proprietarul obiectului vă iartă, e bine să-i trimiteţi flori sau să-i faceţi un cadou, după caz şi după posibilităţi, şi să vă exprimaţi scuzele.

Nu e bine, deci, ca în asemenea situaţii să vă băgaţi capul în nisip, adoptând atitudinea struţului. Vă veţi pierde prietenul, creditorul, pe omul care a avut încredere necondiţionată în dumneavoastră. Mai mult decât atât, s-ar putea să vi se ducă buhul de om neserios şi astfel veţi pierde şi încrederea altor persoane din cercul dumneavoastră de cunoscuţi care, cum-necum, vor afla.

Ce trebuie să facă păgubitul? I se recomandă să ierte cu mărinimie, să arate că nu e afectat. Numai așa nu-și va strica relațiile și nu va instaura o atmosferă încărcată de suspiciuni. Și, mai mult decât atât, s-ar putea ca și lui însuși să i se întâmple așa ceva, să ia cu împrumut ceva sau să facă vreo gafă. Cui nu-i place să fie iertat când a greșit? Tuturor ne place, nu-i așa?

Oricum, și în aceste situații - ca și în atâtea altele în viață - **adevărul și, în general, sinceritatea, se constituie în cea mai bună... minciună.**

Complimentele mele!

Unul dintre cele mai schimbătoare domenii ale maniereilor elegante este cel privind complimentele. Cândva, în Anglia, erau considerate neavenite, nepotrivite, laudele despre oameni, despre bunurile sau mâncarea lor. Timpul a tăcut și a trecut, iar oamenilor au început să le placă laudele, mai ales dacă ele sunt laude, pur și simplu, și nu conțin, în substrat, ironii sau critici. Mai nou, s-a ajuns să fie laudate, complimentate, evidențiate, chiar și aspecte care altădată țineau de intimitate.

Englezul cel plin de tact recomandă: persoana care primește complimentele trebuie să mulțumească neapărat celui care i le face, chiar și atunci când asemenea laude nu-i pică bine. Se consideră, din capul locului, că acela care face complimente e, în fond, un om generos și, deci, trebuie să i se răspundă cuviincios, indiferent de împrejurare și intenție. S-a ajuns la ideea că nu e bine, în nici o împrejurare, să contracarezi (ar fi culmea!) un compliment, o laudă, ci să le primești așa cum ai primi o floare sau un dar simbolic și purtător de sinceritate. Chiar și atunci, da, chiar și atunci când complimentele, laudele nu sunt tocmai sincere.

Englezul manierat mai zice că ping-pong-ul cu laudele, cu complimentele, nu este ușor de susținut pentru niciunul dintre cei aflați în minunatul dialog al tătăierilor. Pentru a face sau pentru a primi laude e nevoie, surprinzător, de... practică.

Cel mai adesea însă, în fața complimentelor, indiferent de natura și culoarea lor, se spune un simplu (și modest) mulțumesc.

Laude pentru lideri

Dacă e cazul, e bine să aduceți laude ori de câte ori aveți prilejul. Nu numai unor oameni importanți, ci oricărui om cu care aveți de-a face. Vorba cea dulce, mult aduce. Nu vi se usucă limba pentru atâta lucru și, mai mult decât atât, gândiți-vă,

veți aduce o rază de lumină în sufletul unui semen. Englezul manierat constată că **persoanele publice au neapărată nevoie de susținere afectivă, datorită faptului că, în cazul lor, consumul de energie emoțională este mare.** Acești oameni au realmente nevoie de încurajare, de cât mai mulți oameni care să le spună că totul a fost foarte bine, că a fost în regulă, că a fost O.K. și, deci, se poate merge, cu fruntea sus, mai departe.

A lăuda pe cineva care a făcut un efort în sensul bun, pentru sine sau pentru comunitatea din care face parte, e o dovadă de civilizație, de generozitate, de bune maniere, în ultimă instanță de omenie.

A critica și a fi criticat

E greu să lauzi pe cineva, dar și mai greu este să critici. Consilierul nostru, manieratul englez, consideră critica a fi o armă periculoasă, în primul rând pentru cel care o folosește, existând posibilitatea ca acesta să se discrediteze. De pildă, dacă cineva critică față de altcineva o cunoștință comună, cel care ascultă nu se poate să nu se gândească la faptul că, probabil, și el va fi „forfecat”, de același. Așa se poate strica o relație importantă, se poate pierde o prietenie, se poate ruina o încredere clădită, uneori, în ani și ani de parteneriat.

Important este și cum primiți observațiile, criticile, remarcile mai neplăcute. Englezul ne spune că **dacă cineva din preajma dumneavoastră are o critică, sau o reclamație la adresa dumneavoastră, singura soluție valabilă este să ascultați în tăcere.** Pe timpul discursului, orice comentariu este interzis. Ascultați și dați impresia că luați în seamă fiecare cuvânt. Vi se recomandă să vă gândiți chiar și la faptul că motivul de nemulțumire la adresa dumneavoastră ar putea fi cât se poate de adevărat. Mai greșim, uneori, chiar și noi cei care ne credem, nu-i așa, perfecți. Mai mult, englezul cu bune maniere afirmă că, în cazul în care vi se pare că argumentele celui care vă critică sunt adevărate, atunci trebuie să-i confirmați cele spuse și să vă cereți scuze. Asta chiar și în situația în care cel care

vă critică este un minor. Faceți, deci, un efort și exprimați-vă regretele, n-o să vă cadă coroana de pe cap.

În cazul în care cel care vă critică nu are dreptate, e necesar să-i spuneți asta, firește argumentat și cu multă stăpânire de sine. Nu vă enervați nici o secundă.

Și încă ceva mai spune manieratul englez: să nu uităm că atunci când facem o critică, există, totuși, o limită peste care nu se poate trece. Nu putem da cu bocancii și nu putem trece cu buldozerul peste cel care a greșit, a păcătuț. Așa-i în lumea noastră modernă, nu i se mai ia nimănui capul. Întunecatul ev al decapitărilor a trecut demult. Englezul zice că această limită, acest hotar al criticilor ține, la urma-urmei, de subtilitate. Subtilitate care este greu de definit și, tocmai din acest motiv, este la îndemâna oricui și pe potriva înțelegerii oricui. E vorba, probabil, despre un meșteșug al minții, despre un fel de a fi om printre oameni și nu altceva.

Maniere dansante

Se consideră că este foarte politicos din partea bărbaților, aflați la o petrecere, ca nici o fată, ca nici o femeie să nu rămână nedansată. Este adevărat că, mai nou, de când cu egalitatea sexelor, femeile au uneori inițiativa și la dans, domnii bărbați fiind poftiți de doamne și domnișoare „să se miște”. Ceea ce nu poate fi decât util sănătății și nu numai.

Totuși, chiar și-n ziua de azi, când atâtea libertăți sunt permise, tot bărbatului îi aparține, în cele din urmă, și încă din plin, inițiativa la dans, fiind, în continuare, cel care conduce „operațiunile”.

Englezul manierat zice că există, pe această lume, câteva reguli pe care trebuie să le respectați, că să nu păreți, în timp ce dansați, un necioplit:

- nu e voie, stimate domn, să dansați în timp ce aveți țigara aprinsă și nu țineți □igara în gură chiar și dacă e stinsă;
- atenție mare să nu-i deranjați, sub nici o formă, pe ceilalți